

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił M. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzja została wydana na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż orzeczeniem z dnia 8 grudnia 2016 roku komisja lekarska ZUS stwierdziła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła M. G., wnosząc o jej uchylenie lub zmianę i uznanie jej niezdolności do pracy jako warunku przyznania renty.

W uzasadnieniu odwołania podała, iż w okresie od 20 maja 2016 roku do 30 listopada 2016 roku była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W tym czasie odbyła rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS, ale dolegliwości bólowe nie ustąpiły, czego nie wzięła pod uwagę komisja lekarska ZUS.

Ubezpieczona podała również, iż od 2010 roku cierpi na bóle kręgosłupa odcinka szyjnego i lędźwiowego. W 2012 roku doznała urazu kręgosłupa odcinka piersiowego. W listopadzie 2012 roku poddała się zabiegowi operacyjnego kręgosłupa szyjnego odcinka C5/C6, a w 2015 roku odcinka C6/C7. Pomimo przebytych operacji i rehabilitacji nadal dokuczają jej bardzo silne bóle całego kręgosłupa, bóle głowy, drętwienie kończyn górnych i dolnych, przyjmuje leki przeciwbólowe i musi być rehabilitowana. Przez dolegliwości bólowe nie radzi sobie z codziennymi czynnościami i funkcjonowaniem.

Zdaniem ubezpieczonej komisja lekarska ZUS nie wzięła pod uwagę dokumentacji medycznej oraz zaświadczeń lekarza neurologa i neurochirurga.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosła o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. G. urodziła się (...). Z zawodu jest krawcem odzieży ciężkiej. Pracowała jako szwaczka oraz na podstawie umowy o pracę od 1 października 2014 roku do 6 marca 2015 roku jako pomoc nauczyciela.

W okresie od 2 grudnia 2014 roku do 25 maja 2015 roku ubezpieczona była niezdolna do pracy, a od 26 maja 2015 roku do 19 maja 2016 roku pobierała świadczenie rehabilitacyjne.

Od 20 maja 2016 roku do 30 listopada 2016 roku ubezpieczona miała przyznane prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Ubezpieczona ma orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu schorzeń narządu ruchu (05-R) na stałe.

(wniosek o rentę – k.1-7 akt ZUS, świadectwa pracy – k.9-20 akt ZUS, zaświadczenie – k.27 akt ZUS, decyzja – k.40 akt ZUS)

14 października 2016 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(wniosek – k.41 akt ZUS)

Orzeczeniem z 9 listopada 2016 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Po rozpoznaniu sprzeciwu ubezpieczonej, komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 8 grudnia 2016 roku również stwierdziła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

(orzeczenia – k.42, k.45 akt ZUS)

Ubezpieczona w 2012 roku została poddana zabiegowi operacyjnemu dyskopatii C5-C6 a w 2015 roku dyskopatii C6-C7.

Ubezpieczona ma rozpoznaną również dyskopatię L5/S1 z kompresją korzenia po stronie lewej oraz w odcinku szyjnym dyskopatię C4/C5. W odcinku szyjnym i lędźwiowym obecna jest również stenoza kanału kręgowego.

U ubezpieczonej występuje ograniczenie ruchomości odcinka szyjnego w stopniu umiarkowanym, znaczne ograniczone bólowo unoszenie ramion, osłabienie czucia w dermatomie C5/C6, niewielka dysfunkcja prawej kończyny górnej, wyraźnie wzmożone napięcie mięśni przykręgosłupowych odcinka lędźwiowego, dodatni objaw F. – K. i bolesność punktów V..

(opinia biegłego neurochirurga – k.95, k.198)

Ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy od 1 grudnia 2016 roku przez okres 2 lat.

(opinia biegłego neurochirurga – k.95)

U ubezpieczonej rozpoznano zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z wielopoziomowymi dyskopatiami z okresowym zespołem bólowym, w okresie badania neurologicznego bez jawnych bólowych objawów powikłań korzeniowych. Ubezpieczona ma obustronne osłabienie odruchów skokowych. Ubezpieczona może wykonywać lekką pracę, bez pracy fizycznej.

(opinia biegłego neurologa – k.63-64)

Ubezpieczona jest w pełni wydolna krążeniowo i oddechowo. W badaniu neurologicznym nie stwierdzono ograniczeń w zakresie ruchów w kończynach oraz stawach kręgosłupa, ostrych objawów korzeniowych czy ubytkowych.

(opinia biegłego z zakresu medycyny pracy – k.169-173)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z ww. dokumentów, których strony nie kwestionowały pod względem treści merytorycznej.

Celem ustalenia czy ubezpieczona jest niezdolna do pracy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych neurologa, neurochirurga i z zakresu medycyny pracy.

Złożone w sprawie opinie są jasne i logiczne. Opinie zostały wydane po przeprowadzeniu badania ubezpieczonej, analizie dokumentacji medycznej (także aktualnej). Biegli dokonali oceny stanu zdrowia ubezpieczonej pod kątem niezdolności do pracy w ramach swoich specjalizacji.

Z opinii biegłych neurologa i z zakresu medycyny pracy wynika, iż ubezpieczona jest zdolna do pracy. Niemniej jednak z opinii biegłego neurochirurga wynika, iż stan zdrowia ubezpieczonej skutkuje częściową niezdolnością do pracy, w okresie 2 lat.

Biegły neurochirurg odniósł się do zarzutów do opinii oraz opinii wydanych przez biegłego neurologa i z zakresu medycyny pracy. W opinii uzupełniającej wyjaśnił, iż czym innym są okresowo zmieniające się dolegliwości z powodu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych, a czym innym stałe silne dolegliwości spowodowane istotną patologią kanału kręgowego – wymagającą leczenia operacyjnego. Nadto podał, iż w dacie badania ubezpieczonej obecne były

zarówno objawy uszkodzenia korzeniowego w odcinku szyjnym jak i lędźwiowym. Dokonując oceny stanu zdrowia ubezpieczonej biegły neurochirurg wyjaśnił, iż stan ten nie uległ poprawie po 30 listopada 2016 roku, tak aby ubezpieczona stała się całkowicie zdolna do pracy.

Po złożeniu przez biegłego neurochirurga opinii uzupełniającej pełnomocnik ZUS nie składała dalszych wniosków dowodowych, wniosła o pominięcie dowodu z opinii biegłego neurochirurga, bowiem opinia została wydana z naruszeniem zasad orzecznictwa lekarskiego. Wbrew twierdzeniom organu rentowego biegły neurochirurg przeprowadził badanie lekarskie ubezpieczonej, które opisał, opisał również wynik badania (...), zaznaczając iż opisujący badanie nie zwrócił uwagi na istotną stenozę kanału kręgowego w odcinku szyjnym jak i lędźwiowym. Ta patologiczna zmiana powoduje stałe silne dolegliwości, które biegły odróżnia od dolegliwości w przebiegu zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa okresowo zmieniających się.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art.57 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach ubezpieczenia (...), albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Warunki wskazane w art.57 ww. ustawy muszą być spełnione łącznie by istniały podstawy do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na podstawie art.102 ww. ustawy prawo do świadczeń uzależnione od okresowej niezdolności do pracy ustaje z upływem okresu na jaki to świadczenie przyznano.

Na wstępie rozważań należy przypomnieć, iż postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter kontrolny, służy badaniu prawidłowości decyzji organu rentowego i nie może polegać na zastępowaniu tego organu w wydawaniu decyzji ustalających świadczenie z ubezpieczeń społecznych. W postępowaniu odwoławczym od decyzji odmawiającej prawa do świadczenia sąd ubezpieczeń społecznych ocenia legalność decyzji według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 maja 2004 roku, II UK 395/03 oraz z dnia 7 lutego 2006 roku, I UK 154/05). Stąd też postępowanie dowodowe przed sądem w sprawie o świadczenie uzależnione od niezdolności ubezpieczonego do pracy powinno zmierzać do ustalenia, czy w dacie orzekania przez organ rentowy po stronie ubezpieczonego występowały w tym zakresie wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie świadczenia.

W niniejszej sprawie spór między stronami ograniczał się do oceny stanu zdrowia ubezpieczonej M. G. pod kątem jej zdolności do pracy.

Art.12 ww. ustawy określa pojęcie niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Osobą niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do wykonywania pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej zdolności po przekwalifikowaniu. Zdolność do pracy ma dwa elementy: biologiczny (czyli naruszenie sprawności organizmu) i gospodarczy (przydatność na rynku pracy).

Utrata zdolności do pracy zarobkowej oznacza obiektywne pozbawienie danej osoby możliwości zarobkowania. Naruszenie sprawności organizmu jest oceniane pod kątem możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji (art.13 ust.1 punkt 1 ww. ustawy).

Naruszenie sprawności organizmu jest stopniowalne w kontekście jego skutków, to jest utraty w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (częściowa niezdolność do pracy – art.12 ust.3 ww. ustawy) oraz utraty zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy (całkowita niezdolność do pracy – art.12 ust.2 ww. ustawy).

Ocena niezdolności do pracy w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania zatrudnienia wymaga z reguły wiadomości specjalnych, których podstawowym źródłem w sprawach o rentę jest dowód z opinii biegłego. Z istoty i celu tego rodzaju dowodu wynika, że jeśli rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, to dowód z opinii jest konieczny. W takim wypadku sąd nie może poczynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1974 roku, II CR 748/74).

Ubezpieczona M. G. miała przyzna prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 30 listopada 2016 roku.

Do przyznania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy nie jest wystarczające udowodnienie, że u ubezpieczonej występują określone schorzenia, lecz należy je powiązać z rzeczywistymi kwalifikacjami i ustalić, czy doszło do znacznej utraty zdolności do pracy, zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art.12 ust.3 ww. ustawy), przy uwzględnieniu możliwości i sprawności niezbędnych do dalszego zaangażowania w procesie pracy. Oceny zdolności do pracy, oznaczającej potencjalną możliwość wykonywania zatrudnienia, dokonuje się przy uwzględnieniu stopnia naruszenia sprawności organizmu, możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz celowości przekwalifikowania zawodowego z uwagi na rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne. Niezdolność do wykonywania pracy dotychczasowej jest warunkiem koniecznym ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale nie jest warunkiem wystarczającym, jeżeli wiek, poziom wykształcenia i predyspozycje psychofizyczne usprawiedliwiają rokowanie, że mimo upośledzenia organizmu możliwe jest podjęcie innej pracy w tym samym zawodzie albo po przekwalifikowaniu zawodowym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012 roku, II UK 108/11, Lex nr 1130390).

Ubezpieczona może być uznana za częściowo niezdolną do pracy, gdy zachowała zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (np. wymagającej niższych albo niewymagającej żadnych kwalifikacji), lecz jednocześnie utraciła w znacznym stopniu zdolność do wykonywania pracy, do której posiada kwalifikacje (wyrok Sąd Najwyższego z dnia 15 września 2006 roku, I UK 103/06). Wykonywanie niżej kwalifikowanej i gorzej płatnej pracy, niż poprzednio wykonywane prace, nie świadczy o odzyskaniu zdolności do pracy wskutek „samoprzekwalifikowania” się.

Istotna dla stwierdzenia, czy rozpoznane u ubezpieczonej schorzenia – dyskopatia odcinka szyjnego i lędźwiowego kręgosłupa, istotna stenoza kanału kręgowego w odcinku szyjnym i lędźwiowym czynią ją niezdolnym do pracy, jest ocena elementu „znacznosci” ograniczenia jej zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez nią kwalifikacji na skutek przeciwwskazań wynikających z rozpoznanych schorzeń. Zaznaczyć bowiem należy, że niezdolność do pracy w stopniu mniejszym niż „znaczny” nie jest niezdolnością do pracy objętą ochroną rentową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010 roku, I UK 22/10).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż schorzenie stwierdzone u ubezpieczonej powodują znaczne ograniczenia w wykonywaniu przez nią pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji. Ubezpieczona z zawodu jest krawcem odzieży ciężkiej, pracowała jako szwaczka i przez dwa miesiące jako pomoc w przedszkolu (w pozostałym okresie obowiązywania umowy była niezdolna do pracy). Ubezpieczona może wykonywać pracę lekką, bez pracy fizycznej.

Ograniczenie to z punktu widzenia neurochirurgii czyni ubezpieczoną częściowo niezdolną do pracy (mającą znacznie ograniczoną możliwość wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji).

Reasumując z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż stan zdrowia ubezpieczonej powoduje przeciwwskazania, które wypełniają, stawiany przez przepis art.12 ust.3 ww. ustawy, wymóg „znaczności” ograniczenia zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez nią kwalifikacji.

Ponieważ niezdolność ubezpieczonej do pracy jest okresowa, to jest od dnia 1 grudnia 2016 roku do dnia 30 listopada 2018 roku, stosownie do treści art.59 ust.1 punkt 2 ww. ustawy, prawidłowe jest przyjęcie, że przysługuje jej okresowa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od dnia 1 grudnia 2016 roku do dnia 30 listopada 2018 roku.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji,
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w przypadku złożenia apelacji.

12 czerwca 2018 roku